

„Elektra” – zeița demonică a răzbunării

(Grigore Constantinescu – 24 septembrie 2015)

Față de superbul tărâm al liniștii câștigate prin trecerea timpului, așa cum l-am contemplat în muzica „ultimelor cinci lieduri”, prin care Richard Strauss se despărțea de lumea înconjurătoare, ceea ce am ascultat în seara de duminică, opera „Elektra”, este însuși focul Gheenei.

În primul deceniu al secolului trecut, Strauss s-a confruntat cu expresionismul care bântuia Europa centrală. Puțin înainte de „Oedipe”, el a pășit în lumea tragediilor lui Sofocle și, în prima colaborare cu cel mai apreciat libretist al său, Hugo von Hofmannstahl, a construit această operă, model de experiență teatral-muzicală expresionistă.

Cei care am avut dorința de a trăi întâlnirea cu opera „Elektra”, la mai bine de un secol de la premieră (Viena, 1909) – nu vom putea uita serata teatrală caracterizată de organizatori „variantă de concert”. Putem considera că în această capodoperă totul este excepție – dimensiunea monumentală a orchestrei, construcția tensionată a dramaturgiei (un act, două părți, opt scene), amploarea distribuției, cu trei personaje feminine și un erou, bântuiți de demonul urii și răzbunării, un limbaj sonor conflictual și dominat de noutăți armonice. Rolul titular, Elektra, a fost descris de compozitor drept „zeița demonică a răzbunării”, performanță scenic-muzicală aflată la limita superioară a dificultăților interpretative, susținute eroic de soprana rusă Elena Pankratova, aflată la început de carieră internațională. Duhul răului, Klitemnestra, a fost mezzo-soprana Agnes Baltsa, laureată în 1964 cu premiul de canto al Concursului Internațional „George Enescu”. Ea este pedepsită pentru crimă cu spaima coșmarului și moartea, impresionant simbol al groazei. Dialogul dintre aceste două personaje, mamă și fiică, imposibil de a se apropia de lumea dorințelor împăcării, a ajuns până la public prin linia melosului susținut de soprana Anne Schwanewilms, în rolul Chrysothemis, sora Elektrei. Așteptat de cele trei femei, Oreste – baritonul René Pape – este puternic ca vocalitate, necruțător prin capacitatea de a executa sentința de moarte a vinovaților. O mare parte a distribuției, aparținând integral faimoasei Bayerische Staatsoper, întregeste, înconjoară și motivează acțiunile celor patru, susținând prin ansamblul vocal-sinfonic tragedia, într-o versiune dirijoral-regizorală magistral înfăptuită de un dirijor care impune siguranță în voința straussiană – Sebastian Weigle. Veritabil Wotan wagnerian, șeful ansamblului acceptă conflictul virtual cu magnifica Orchestră a Operei Bavareze de stat, secondată, pentru final, de corul Academic Radio (maestru de cor Dan Mihai Goia).

Publicul a urmărit cu încordare derularea acestui spectacol-concert, reamintindu-și probabil tetralogia wagneriană din ediția anterioară. Este sigur că profesionalismul integral al oaspeților germani a contribuit la nivelul producțiilor acestui Festival, demonstrând că organizatorii au știut cum și ce să aleagă.